

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

ŽIVELA ENOTNOST
SLOVENSKEGA LJUD-
STVA NA KOROŠKEM

Letnik IV.

Dunaj, v petek, 29. 7. 1949

Štev 52 (237)

I. KONGRES DEMOKRATIČNE FRONTE DELOVNEGA LJUDSTVA

Združimo vse sile za doseg enakopravnosti našega ljudstva

V nedeljo, dne 17. julija 1949 so se v Celovcu zbrali delegatje na prvem zgodovinskem kongresu Demokratske fronte delovnega ljudstva. Zbrali so se naši bivši partizani, slovenski izseljenci, interniranci, zastopniki koroških Slovencev in slovenske koroške mladine.

Sestali so se zastopniki tistega dela slovenskega naroda, ki je po krivičnem sklepu Sveta zunanjih ministrov v Parizu prisiljen še vnaprej živeti v mejah današnje Avstrije, da na svojem prvem kongresu sestavi program nove vseljudske politične organizacije, ki bo v novih razmerah slovensko ljudstvo Koroške vodila na tradicijah narodno-osvobodilne borbe slovenskega naroda in se borila za politične, kulturne in gospodarske pravice, za nacionalno in socialno enakopravnost koroških Slovencev.

Na ustanovnem občnem zboru Demokratske fronte delovnega

ljudstva je tovariš Franjo Ogris v svojem političnem referatu uvodoma ugotovil razloge, ki so političnemu vodstvu koroških Slovencev narokovale potrebe in nujnost ustanovitve nove politične organizacije koroških Slovencev — „Demokratske fronte delovnega ljudstva“. Tovariš Ogris je poudaril, da se je od leta 1942 naprej pretežna večina koroških Slovencev z velikim zupanjem in vero v zmago pravice nad krivico in svobode nad zaslužnjanjem strnila pod vodstvom Osvobodilne fronte s ciljem, da z oboroženo borbo proti nemškemu fašizmu doseže svoj veliki cilj, ki si ga je slovenski narod zastavil že pred sto leti. V tesni skupnosti z vsem slovenskim narodom in najožje povezano z vsemi jugoslovanskimi narodi pod vrhovnim vodstvom maršala Tita je slovensko ljudstvo na Koroškem na strani vseh svobodoljubnih narodov izšlo kot zmagovalec iz velike borbe nad fašizmom.

Poudaril pa bi, da današnji čas od nas zahteva važnih preudarkov in važnih nalog, ki jih moramo izvršiti, če resnično želimo dobro našemu narodu na Koroškem. Današnji pogoji, ko del slovenskega naroda ostaja izven meja svoje domovine in ko v Londonu razpravljajo o tako imenovanih manjšinskih pravicah, zahtevajo, da se z vso resnostjo lotimo najvažnejšega vprašanja, ki stoji pred nami, ohranitev slovenskega naroda na Koroškem in z jamčenje vseh demokratičnih pravic, ki nam pripadajo, ter popolne nacionalne enakopravnosti.

Demokratska fronta delovnega ljudstva se je v zvezi s sedanjo londonsko konferenco, ki naj bi zajamčila ohranitev slovenskega naroda na Koroškem, prva od vseh organizacij resno in temeljito lotila tega vprašanja in v tem smislu izdelala predlog, ki ga bo z vašim odobrenjem predložila Svetu namestnikov zunanjih ministrov, zvezni vladi na Dunaju in kopijo Zaveznikemu svetu za Avstrijo na Dunaju.

Ta nacionalni program pa bo Demokratska fronta delovnega ljudstva postavila na današnjem občnem zboru tako precizno in tako obsežno kot ga v pogojih, ko so bili koroški Slovenci prisiljeni živeti v mejah Avstrije, do sedaj še ni postavila nobena politična organizacija. Zastopnikom štirih velesil, ki že s tem, da so prisiljeni frazariti o neki megleni manjšinski zaščiti, priznavajo, da smo koroški Slovenci po pariški kupčiji ogroženi v svojem

nacionalnem obstoju in da nas je treba pred nekom zaščiti, bomo jasno in precizno povedali, da ne rabimo kakih varljivih in raztegljivih določil o manjšinski zaščiti po vzorcih imperialističnega senžermenskega diktata, povedali jim bomo, da ne rabimo takih splošnih floskul, kakor so si jih izmislili zunanji ministri v Parizu in jih ponavljajo zastopniki zapadnih sil v Londonu, niti takih življenjskih in nekontrakt-nih predlogov, kakor si jih izmišljajo zastopniki Sovjetske zveze, da bi pred demokratičnim svetom neka-ko zabrisali svojo podlo izdajo našega naroda, in katere se tudi sovjetski tisk in vsi njegovi poslušni sekundanti v širnem svetu, med njimi seve predvsem disciplinirana „Volksstimme“ in „Volkswille“, prikazati kot višek zaskrbljenosti za usodo slovenskega naroda na Koroškem in kot vzor proletarskega internacionalizma in nesebične pomoči malemu nesvobodnemu narodu. Povedali jim bomo, da namesto vseh teh brezplodnih prerokarij zahtevamo jasna jamstva, ki bodo koroškim Slovencev zagotovila nacionalni obstoj in dejansko nacionalno enakopravnost. Zvezni vladi pa bomo prav tako jasno povedali, da smo si ti slepomišljeni in svetovno javnost zavajajočih ustavnih določil in da namesto njih odločno terjamo dejanja.

Po kratkem tolmačenju programa Demokratske fronte delovnega ljudstva je govornik prešel na letošnje volitve ter poudaril:

Dokažimo na volitvah, da slovenski narod na Koroškem ni in ne bo klonil

„Pred nami so volitve. Vedeti moramo, da so te volitve za nas velikega pomena, da bomo samo z uspehom na volitvah lahko še vnaprej koristno zastopali interese našega naroda, da bodo volitve prva preizkušnja boja za rezultat našega programa, prvi dokaz naše zrelosti. Zato pa je še bolj potrebno, da gremo na volitve kompaktno, da na volitvah dokažemo vsem, da slovenski narod na Koroškem ni klonil, da mu krivični pariški sporazum ni vzel življenjske volje.

Za tem je tovariš Ogris poudaril: Povedli bomo najodločnejši boj proti vsem tistim, ki strme za tem, da bi našo enotnost razkosali. Predvsem nam mora biti jasno, da nam prav nič ne bo padlo samo od sebe kot zrelo jabolko z drevesa, da bo treba težkih naporov, če hočemo, da bomo dosegli to, kar predvideva naš program, kar predvidevajo zahteve za zavarovanje osnovnih demokratičnih pravic in popolne nacionalne enakopravnosti koroških Slovencev, če hočemo, da bomo onemogočili vse tiste, katerim ni po volji niti ohranitev našega naroda, niti enotnost naših vrst, niti samostojen združen nastop vseh koroških Slovencev. Naj pridejo poskusi razbijanja s te ali one strani, mi moramo, ker je to v interesu našega ljudstva, in zato tudi bomo najodločnejše vodili borbo proti tistim, ki bodo s tem ali onim namenom streme-

li za tem, da bi slovenski narod razdelili in ga s tem občutno oslabil.

Tovariš Ogris je nadalje razkrinkal imperialistične pomagače v vodstvu Komunistične partije Avstrije, v prvi vrsti v kor. deželnem vodstvu, ki se je v teku zadnjega leta v očeh vseh slovenskih antifašistov in vseh koroških Slovencev sploh razkrinkalo kot skrajno nenačelno, nedosledno, oportunistično in nerevolucionarno in kot sovražnik pravic slovenske narodne skupnosti na Koroškem, kakor tudi početje nekaterih posameznikov, ki so se pred nedavnim samozvano proglasili za „Narodni svet koroških Slovencev“, ki je samo v stanu, zavajati del koroških Slovencev in svetovno javnost ter hkrati cepiti strnjene vrste koroških Slovencev.

Ob koncu pa je dejal: „Pozivam vse prisotne delegate, da si v celoti osvojijo program Demokratske fronte delovnega ljudstva. Demokratska fronta naj bo utelešenje enotnosti vseh resnično demokratičnih sil. Zato si je kot prvo nalogo zastavila borbo za jamstva, ki bodo imperialistični reakciji onemogočila nacionalno zatiranje slovenskega življa na Koroškem.“

Zastopniki koroških Slovencev so nato sprejeli resolucijo Svetu namestnikov zunanjih ministrov v London, ki hkrati vsebuje široki program Demokratske fronte delovnega ljudstva.

Naša partizanska borba je najvidnejši dokaz vsemu svetu, da živi tu narod, ki odločno terja svoje pravice in enakopravnost

V svojem referatu je tovariš Ogris nadalje govoril o pomenu in uspehih naše partizanske borbe, ki je bila najvidnejši in najbolj prepričevalni dokaz vsemu svetu, da živi tu narod, ki odločno terja svoje pravice in enakopravnost. Čeprav imperialistič. svetu vse to ni šlo v račun, je bil spričo takih dejstev in dokazov vendarle prisiljen pristati na to, da se bo tudi vprašanje Slovenske Koroške enako kakor vsi drugi povojni problemi sporazumno reševalo na pristojnih mednarodnih forumih. Že samo to dejstvo, je poudaril tovariš Ogris, je poleg vseh drugih pridobitev narodnoosvobodilne borbe eden izmed največjih uspehov, ki si ga je slovensko ljudstvo priborilo s svojo neustrašeno in odločno borbo pod vodstvom svoje Osvobodilne fronte.

Tovariš Ogris je nato poudaril, da so sovražniki koroških Slovencev že takoj po končani vojni znali dobro preceniti, da je slovensko ljudstvo na Koroškem, dokler je enotno in strnjeno, sposobno voditi uspešno

borbo za uresničenje vseh pravic, ki mu pripadajo. Zato se je vsa povojna politika na Koroškem razživela v znamenju utrjevanja zapadnemu imperializmu udinjajočih se protiljudskih elementov, kar je na Koroškem predvsem in v prvi vrsti služilo zadušitvi in zaviranju borbe koroških Slovencev za nacionalno in socialno osvoboditev. Tukaj je tov. Ogris navedel številne huj-skaške in zastraževalne manifestacije, ki so se odvijale v znamenju velenemške propagande in šovinistične gonje proti slovenskemu ljudstvu.

Ob koncu analize političnega položaja zadnjih mesecev je tovariš Ogris prišel na pariški sporazum, ki je nenadoma tako skrajno brutalno in krivično v posmeh odločni volji vsega našega naroda in vsega svetovnega demokratičnega javnega mnenja koroški slovenski narod znova obsodil in mu odrekel pravico do skupnega življenja z matičnim narodom. Tovariš Ogris je nato dejal dobesedno:

Pariški sporazum, kjer so se koroški Slovenci zamenjali za dolarje, je za nas in za vsakega poštenega demokrata samo kupčija na naš račun

„Sporazum v Parizu nas je nenadoma stavljal pred nove naloge, pred nove težkoče. Predvsem nas je ta sporazum iznenadil zato, ker nismo pričakovali, da se bo z našo usodo barantalo, da se nas bo potem, ko se je vsota dolarjev za nemško imovino zvižala od 100 na 150 milijonov dolarjev, z lahkim srcem in brez večjih pomislekov znova prepustilo v mejah Avstrije. Ni moj namen, da bi danes ponavljal, kako je prišlo do tega sporazuma, kako se je po-teptala volja malega naroda in kako globoko nas je razočaralo stališče predstavnika Sovjetske zveze, ki je pozabil, da so naši partizani padali tedaj, ko so fašisti bili še pred Stalingradom in Leningradom, ki je v

korist kupčije prezrl, da smo edini mi tisti, ki smo se v času nemških zmag edini na ozemlju današnje Avstrije dvignili v borbo za zmago protifašistične koalicije. O vsem tem, kaj se je v Parizu dogajalo, vam je prav vsem dovolj dobro znano. Omenjam samo še to, da nas nekateri danes dolžijo, da klevetamo Sovjetsko zvezo. Vendar vse kar koli smo rekli v zvezi s pariškim sporazumom so dejstva in preko dejstev ne moremo iti in niti nočemo. Navajeni smo, da vsako stvar imenujemo z njenim imenom. In zato je pariški sporazum, kjer so se koroški Slovenci zamenjali za dolarje, za nas in vsakega poštenega demokrata samo kupčija na naš račun.

RESOLUCIJA

(nadaljevanje z 2. strani)

Koroškim Slovincem mora biti zagotovljena pravica do neoviranega kulturnega delovanja

Slovensko ljudsko prosveto na ozemlju imenovanih treh okrajev sme voditi kot kulturna predstavništva koroških Slovencev popolnoma avtonomno Slovenska prosvetna zveza, ki dobi za svoje delo sorazmerno dotalicijo kakor zvezni „Volksbildungsreferent“. Zvezni „Volksbildungsreferent“ nima na slovensko ljudsko prosveto direktnega vpliva.

Slovenska prosvetna zveza mora dobiti v celovškem radiju na razpolago gotov čas in sicer najmanj po četrt ure dnevno zjutraj, opoldne in zvečer za poročila in zvečer še posebej eno uro dnevno, razen tega pa še eno uro ob nedeljah popoldne.

Ukiniti se mora nedemokratska cenzura slovenskih iger in dram in podobna omejevanja kulturne svobode koroških Slovencev.

Koroškim Slovincem mora biti zagotovljena pravica do neoviranega kulturnega stika z matičnim narodom v Ljudski republiki Sloveniji, predvsem pravica svobodnega uvoza slovenskih in ostalih jugoslovanskih knjig, filmov, gramofonskih plošč, notnega materiala in drugih sredstev in pripomočkov za gojitev Slovenske kulture. Prepovedano mora biti oviranje potovanja kulturnih skupin, športnih skupin, znanstvenih ekskurzij itd. v Jugoslavijo. Zagotovljene morajo biti olajšave za študijska dovoljenja koroškim slovenskim študentom, ki hočejo študirati v Jugoslaviji.

Od Slovencev izvoljen nacionalni komite mora skrbeti za dosledno in pravočasno izvajanje vseh obvez

Z zakonom mora biti zagotovljeno, da se bo ozemlje okrajev Beljak, Celovec in Velikovec sorazmerno upoštevalo pri vseh zveznih in deželnih dotalicijah, subvencijah, fondih, podporah, gospodarskih in kulturnih pospeševalnih akcijah in podobnih ukrepih. Isto mora biti zagotovljeno tudi za javne dodatne akcije. Prebivalstvo imenovanih okrajev obeh narodnosti mora biti v vseh javnih gospodarskih korporacijah sorazmerno zastopano.

Slovenske zasebne šole morajo imeti zagotovljene iste pravice in iste državne podpore kot ostale zasebne šole.

Z zakonom mora biti zagotovljena popolna enakopravnost slovenskega prebivalstva pri dodeljevanju obrti, koncesij, javnih del, eksportno-importnih dovoljenj itd. pri dodeljevanju koncesij in dovoljenj za izvoz in uvoz in za ustvarjanje gospodarskih vezi z Jugoslavijo uživajo podjetja ali posamezniki na ozemlju okrajev Celovec, Beljak in Velikovec posebne ugodnosti.

Zajamčena mora biti z zakonom popolna samouprava slovenskega gospodarskega združništva.

Prebivalstvo imenovanih treh okrajev, ki se je v mejah Avstrije edino strinjeno borilo na strani zaveznikov proti fašizmu in zaradi tega utrpelo največjo škodo, mora biti osvobodeno plačevanja obligacij, ki jih bo določala za državo državna pogodba. Vsa nemška imovina v imenovanih treh okrajih se mora porabiti v korist tega ozemlja, prav tako pa tudi imetje načrtno naseljenih germanizatorjev, ki so se pokazali kot eksponenti nemškega imperializma.

Zvezna vlada mora zagotoviti vrnitev imetja, ki je bilo odvzeto v času nacizma razpuščenim organizacijam, povrnitev vse škode, prizadete posameznim pripadnikom slovenske narodnosti in izplačilo odškodnine za ono imetje, ki ga ni mogoče vrniti, ker je med vojno propadlo. Predvsem mora na zahtevo bivših članov takoj priznati vse organizacije, ki so

PROGLAS

Demokratske fronte delovnega ljudstva

Ne prvič, toda v najbolj grobi obliki so bila poteptana velika načela, za katere so se v letih protifašistične vojne borili svobodoljubni narodi vsega sveta in za katere so milijoni ljudi žrtvovali svoja življenja. Za zaprtimi vrati na tajnih pogajanjih v Parizu so sprejeli zunanji ministri Sovjetske zveze, Združenih držav Amerike, Velike Britanije in Francije sklepe, ob katerih je ostrmela demokratska javnost vsega sveta. S soglasnim sklepom štirih velikih sil so podprli in uzakonili zgodovinsko krivico, brez ozira na naše zahteve in našo enotno voljo, brez ozira na stoletni odpor koroških Slovencev proti germanizaciji in na našo junaško oboroženo narodnoosvobodilno borbo, brez ozira na vse naše težke žrtve so nam koroškim Slovincem oropali našo pravico. Sovjetska zveza, v kateri so doslej vsi mali narodi gledali zaščiteni in največjo oporo v borbi za nacionalno samostojnost, se je priključila načelom imperialistov in prevzela njihovo prakso, v kateri se končajo pravice malih narodov tam, kjer se pričnejo interesne sfere in dobički. Ves demokratski svet je ob pariškem sporazumu globoko razočaran v svojem zaupanju v Sovjetsko zvezo, vse avstrijsko ljudstvo pa je moralo še posebej ugotoviti, da bo račun za pariško kupčijo moralo plačevati ono samo. Ob pariškem sporazumu smo koroški Slovenci spoznali, da smo izdani in da nas je izdala dežela, od katere te izdaje nikoli in nikdar nismo mogli pričakovati.

V borbi za svoje nacionalne pravice smo se koroški Slovenci povsem prepričali, kdo v resnici nesebično in principiarno podpira naše zahteve. Medtem ko se je Sovjetska zveza na naš račun sporazumela z imperialisti, je Jugoslavija s svojim odločnim stališčem dokazala in še dokazuje, da je ona edina resnična opora nas koroških Slovencev v borbi za uresničitev naših pravičnih zahtev. V svojem zaupanju v naše lastne sile in v nesebično pomoč bratske Jugoslavije, smo še bolj odločeni, da brez popuščanja nadaljujemo borbo za svoje pravice. Ustanovni zbor Demokratske fronte delovnega ljudstva izraža v imenu koroških Slovencev jasne zahteve v memorandumu, ki ga pošilja Svetu namestnikov ministrov za zunanje zadeve in zvezni vladi. Samo uresničitev globoko pravičnih in demokratskih zahtev lahko nam koroškim Slovincem zagotovi nacionalno enakopravnost in nadaljnji raz-

voj. Zato bomo te zahteve vsi sprejeli in se za nje borili, mora pa jih sprejeti tudi vsak avstrijski demokrat, ki priznava slovenskemu narodu na Koroškem pravico do nacionalne enakopravnosti, saj mora videti v njih jamstvo za utrjevanje demokracije in solidarnosti vseh poštenih delovnih ljudi

Ena največjih preizkušenj naše

Združimo se vsi, ki smo za demokratske pravice in nacionalno enakopravnost našega naroda!

Združimo se vsi, ki se hočemo boriti za uresničitev naših zahtev!

Združimo se vsi, ki smo za priznanje slovenskega jezika, slovenskih šol in slov. organizacij!

V naših vrstah mora biti dovolj prostora za vse, ki jim je resnično pri srcu ohranitev koroških Slovencev, kot živega dela slovenskega naroda. Odklanjamo pa vse razbijače enotnosti, vse klevetnike naše edine opore Federativne ljudske republike Jugoslavije in njenih predstavnikov.

Naš ustanovni zbor ugotavlja dejstvo, da si je skupina koroških Slovencev samovoljno nadejala ime „Narodni svet“, kar lahko samo zavaja demokratska javnost. Ime „Narodni svet“ je dopustno samo za resnično predstavništvo naroda. Zato je vsako proglašenje posamezne skupine za tako predstavništvo akt, ki je v polnem nasprotju s principom demokracije.

„Demokratska fronta delovnega

Vsem poštenim koroškim Slovincem!

Okrepimo vrste Demokratske fronte delovnega ljudstva, ki se bori za demokratske pravice delovnega ljudstva in za nacionalno enakopravnost koroških Slovencev! Izvolimo iz svoje srede najboljše tovariše v odbore Demokratske fronte delovnega ljudstva! Borimo se za enotnost našega naroda, združimo vse svoje sile za uresničitev svojih zahtev!

DEMOKRATIČNA FRONTA DELOVNEGA LJUDSTVA

narodne zavednosti v bližnjem času bodo brez dvoma jesenske volitve. Da bomo z uspehom nastopili na njih in da bomo lahko uspešno vodili našo borbo za priznanje nacionalnih pravic, moramo združiti vse svoje sile. Ustanovni zbor Demokratske fronte delovnega ljudstva poziva zato v skupno borbo vse demokratske koroške Slovence.

Ljudstva pa naj bi podpirala in sodelovala samo v takšnem resničnem predstavništvu, kjer bi bili zastopani vsi koroški Slovenci, katerim leži resnično na srcu ohranitev slovenskega naroda na Koroškem.

Za očuvanje našega narodnega obstoja vidimo koroški Slovenci poleg uresničitve naših v memorandumu izraženih zahtev še eno garancijo, in sicer tesno naslonitev na bratsko Jugoslavijo. Samo z naslonitvijo na Jugoslavijo bomo zagotovili našemu ljudstvu nadaljnji razvoj. Za takšno naslonitev na Jugoslavijo se bomo borili, in ker vemo, da bo ta naslonitev v toliko tesnejša, kolikor boljši bodo odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo, se bomo borili tudi za gospodarsko in kulturno sodelovanje med obema državama.

Vodimo odločno borbo v taboru naprednih demokratskih sil proti imperializmu, proti vojnim hujskačem, za resničen in trajen mir, za narodno razumevanje!

Vsi enotni v borbo za demokratske pravice in za nacionalno enakopravnost koroških Slovencev!

Celovec, dne 17. julija 1949.

jih nacisti razpustili in jim vrniti odvzelo imetje.

Zvezna vlada mora zagotoviti popravilo vse ogromne škode, ki je bila za časa nacizma povzročena večinoma s strani nacistov slovenski ljudski prosveti z uničevanjem knjižnic, požiganjem knjig, z zaplenbo ali odstranitvijo odrskih naprav, garderob, muzikaličnih instrumentov in drugih kulturnih pripomočkov. Višino odškodnine mora zvezna vlada določiti sporazumno s Slovensko prosvetno zvezo.

Z zakonom morajo biti izenačeni v vseh pravicah invalidi partizanske vojske, vdove in svojci padlih partizanov z ostalimi žrtvami vojne.

Na gospodarskem področju zahtevamo popolno enakopravnost, združeno samoupravo in popravilo škode

S strani zvezne vlade mora biti političnim, gospodarskim in kulturnim organizacijam in strankam koroških Slovencev zajamčena pravica, da iz

svoje srede na demokratski način izvolijo predstavnike, ki bi tvorili nacionalni komite koroških Slovencev, katerega naloga in z zakonom zavarovana pravica bi bila, da prevzame skrb za dosledno in pravočasno izvajanje vseh obvez, ki jih bo zvezna vlada prevzela s podpisom državne pogodbe za zavarovanje osnovnih demokratskih pravic in nacionalne enakopravnosti koroških Slovencev. Določbe za zavarovanje osnovnih demokratskih pravic in nacionalne enakopravnosti koroških Slovencev morajo biti izvedene tekom enega leta po podpisu državne pogodbe.

Predstavnikom koroških Slovencev mora biti zagotovljena pravica pritožbe na Organizacijo združenih narodov in na Varnostni svet v primeru neizpolnjevanja prevzetih obvez in zagotovil s strani organov oblasti

Samo uzakonitev teh zahtev je za

koroške Slovence jamstvo, da bodo v situaciji, ki so jo ustvarili krivični sklepi zunanjih ministrov velikih sil v Parizu, zavarovani pred nadaljevanjem načrtno germanizacije in nacionalne diskriminacije.

Naznanjamo

vsem našim čitateljem, da sta v današnji številkki vsled pomanjkanja prostora izpadli nadaljevanji podlistka in romana ter prosimo, da to z razumevanjem vzamejo na znanje.

Uredništvo

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10, telefon 1624/4; za vsebino odgovarja: France Košutnik. Tiska: Robitschek & Co., Wien VIII., Hernalsergürtel 20. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt 2, Postschließfach 17.

